

Jaarrekening 2017

(samen met het Bestuursverslag 2017 vormt dit de Jaarverslaggeving 2017)

Heerhugowaard, 14 mei 2018

PricewaterhouseCoopers
Accountants N.V.
Uitsluitend voor
identificatiedoeleinden

INHOUDSOPGAVE		Pagina
1	Jaarrekening 2017	
1.1	Balans per 31 december 2017	33
1.2	Resultatenrekening over 2017	34
1.3	Kasstroomoverzicht over 2017	35
1.4	Grondslagen van waardering en resultaatbepaling	36
1.5	Toelichting op de balans per 31 december 2017	42
1.6	Mutatieoverzicht materiële vaste activa	49
1.7	Mutatieoverzicht financiële vaste activa	49
1.8	Overzicht langlopende schulden ultimo 2017	50
1.9	Toelichting op de resultatenrekening over 2017	51
2	Overige gegevens	
2.1	Nevenvestigingen	58
2.2	Controleverklaring van de onafhankelijke accountant	58

1 JAARREKENING

1 JAARREKENING

1.1 BALANS PER 31 DECEMBER 2017
(na resultaatbestemming)

	<u>Ref.</u>	<u>31-dec-17</u>	<u>31-dec-16</u>
		€	€
ACTIVA			
Vaste activa			
Materiële vaste activa	1	10.242.220	10.609.756
Financiële vaste activa	2	0	29.915
Totaal vaste activa		<u>10.242.220</u>	<u>10.639.671</u>
Vlottende activa			
Debiteuren en overige vorderingen	4	852.818	1.518.903
Liquide middelen	5	2.861.269	2.605.985
Totaal vlottende activa		<u>3.714.087</u>	<u>4.124.888</u>
Totaal activa		<u><u>13.956.307</u></u>	<u><u>14.764.559</u></u>
	<u>Ref.</u>	<u>31-dec-17</u>	<u>31-dec-16</u>
		€	€
PASSIVA			
Eigen vermogen			
Bestemmingsfondsen	6	6.984.782	7.046.335
Voorzieningen	7	803.135	967.677
Langlopende schulden (nog voor meer dan een jaar)	8	2.578.261	2.983.908
Kortlopende schulden (ten hoogste 1 jaar)			
Schulden uit hoofde van financieringsoverschot	3	169.703	88.548
Overige kortlopende schulden	9	3.420.426	3.678.091
Totaal kortlopende schulden (ten hoogste 1 jaar)		<u>3.590.129</u>	<u>3.766.639</u>
Totaal passiva		<u><u>13.956.307</u></u>	<u><u>14.764.559</u></u>

1.2 RESULTATENREKENING OVER 2017

	Ref.	2017 €	2016 €
BEDRIJFSOPBRENGSTEN:			
Opbrengsten zorgprestaties en maatschappelijke ondersteuning	11	21.443.110	21.977.768
Overige bedrijfsopbrengsten	12	487.752	877.477
Som der bedrijfsopbrengsten		<u>21.930.862</u>	<u>22.855.245</u>
BEDRIJFSLASTEN:			
Personeelskosten	13	14.838.604	14.683.980
Afschrijvingen op immateriële en materiële vaste activa	14	935.171	955.048
Overige bedrijfskosten	15	6.094.146	6.055.260
Som der bedrijfslasten		<u>21.867.921</u>	<u>21.694.288</u>
BEDRIJFSRESULTAAT		62.941	1.160.957
Financiële baten en lasten	16	-124.494	-139.001
RESULTAAT BOEKJAAR		<u><u>-61.553</u></u>	<u><u>1.021.956</u></u>
RESULTAATBESTEMMING			
<i>Het resultaat is als volgt verdeeld:</i>		<u>2017</u> €	<u>2016</u> €
Toevoeging/(onttrekking):			
Bestemmingsfonds aanvaardbare kosten		<u>-61.553</u>	1.021.956
		<u><u>-61.553</u></u>	<u><u>1.021.956</u></u>

1.3 KASSTROOMOVERZICHT OVER 2017

	Ref.	2017		2016	
		€	€	€	€
Kasstroom uit operationele activiteiten					
Bedrijfsresultaat			62.941		1.160.957
Aanpassingen voor:					
- afschrijvingen en overige waardeverminderingen	14	873.824		955.048	
- mutaties voorzieningen	7	-164.542		121.725	
- boekresultaten afstoting vaste activa	1	0		0	
			709.282		1.076.773
Veranderingen in werkkapitaal:					
- vorderingen	4	666.084		6.673	
- vorderingen/schulden uit hoofde van financieringstekort respectievelijk -overschot	3	81.155		179.530	
- kortlopende schulden (excl. schulden aan banken, behoudens rekening courant-krediet)	9	-229.213		-72.760	
			518.026		113.443
Kasstroom uit bedrijfsoperaties			1.290.249		2.351.173
Ontvangen interest	16	116		467	
Betaalde interest	16	-124.610		-139.468	
			-124.494		-139.001
Totaal kasstroom uit operationele activiteiten			1.165.755		2.212.172
Kasstroom uit investeringsactiviteiten					
Investeringen materiële vaste activa	1	-537.775		-765.145	
Desinvesteringen materiële vaste activa	1	61.403		143.498	
Investeringen immateriële vaste activa	1	0		0	
Desinvesteringen immateriële vaste activa	1	0		0	
Investeringen in overige financiële vaste activa	2	0		0	
Desinvesteringen overige financiële vaste activa	2	0		0	
Totaal kasstroom uit investeringsactiviteiten			-476.372		-621.647
Kasstroom uit financieringsactiviteiten					
Nieuw opgenomen leningen	8	0		0	
Aflossing langlopende schulden	8	-434.099		-358.035	
Totaal kasstroom uit financieringsactiviteiten			-434.099		-358.035
Mutatie geldmiddelen			255.284		1.232.490
Stand geldmiddelen per 1 januari	5		2.605.985		1.373.495
Stand geldmiddelen per 31 december	5		2.861.269		2.605.985
Mutatie geldmiddelen			255.284		1.232.490

Toelichting:

Het kasstroomoverzicht is opgesteld op basis van de indirecte methode.

Onder de investeringen in materiële vaste activa zijn alleen opgenomen de investeringen waarvoor geldmiddelen zijn opgeofferd.

1.4 GRONDSLAGEN VAN WAARDERING EN RESULTAATBEPALING

1.4.1 Algemeen

Algemene gegevens en groepsverhoudingen

Zorginstelling De Waerden is statutair (en feitelijk) gevestigd te Heerhugowaard, op het adres G. Rietveldweg 9, en is geregistreerd onder KvK-nummer 37107589.

De belangrijkste activiteiten zijn het bieden van ondersteuning (verblijf, dagbesteding en ambulante begeleiding) aan mensen met een (verstandelijke) beperking.

Verslaggevingsperiode

Deze jaarrekening heeft betrekking op het boekjaar 2017, dat is geëindigd op balansdatum 31 december 2017.

Grondslagen voor het opstellen van de jaarrekening

De jaarrekening is opgesteld in overeenstemming met de Regeling verslaggeving WTZi, de Richtlijnen voor de Jaarverslaggeving RJ 655, Titel 9 BW2 en de bepalingen van en krachtens de Wet normering bezoldiging topfunctionarissen publieke en semipublieke sector (WNT).

De grondslagen die worden toegepast voor de waardering van activa en passiva en het resultaat zijn gebaseerd op historische kosten, tenzij anders vermeld in de verdere grondslagen.

Continuïteitsveronderstelling

Deze jaarrekening is opgesteld uitgaande van de continuïteitsveronderstelling.

In de meerjarenbegroting is rekening gehouden met gelijkblijvende productie van het huidige product en dienstverleningsaanbod. Er zijn geen aanwijzingen dat er bezuinigingen of productieplafonds worden gesteld.

De Waerden heeft een gedegen vermogenspositie en de verwachte liquiditeit op de langere termijn blijft positief.

Vergelijking met voorgaand jaar

De grondslagen van waardering en van resultaatbepaling zijn ongewijzigd ten opzichte van voorgaand jaar.

Gebruik van schattingen

De opstelling van de jaarrekening vereist dat het management oordelen vormt en schattingen en veronderstellingen maakt die van invloed zijn op de toepassing van grondslagen en de gerapporteerde waarde van activa en verplichtingen, en van baten en lasten. De daadwerkelijke uitkomsten kunnen afwijken van deze schattingen. De schattingen en onderliggende veronderstellingen worden voortdurend beoordeeld. Herzieningen van schattingen worden opgenomen in de periode waarin de schatting wordt herzien en in toekomstige perioden waarvoor de herziening gevolgen heeft.

Verbonden rechtspersonen

De Waerden is aangesloten bij Carante Groep. In Carante Groep worden op basis van kosten voor gemene rekening (KVGR) diensten ingekocht. De diensten betreffen voornamelijk ICT en salarisadministratie. De KVGR overeenkomst wordt telkens aangegaan voor drie jaar.

1.4 GRONDSLAGEN VAN WAARDERING EN RESULTAATBEPALING

1.4.2 Grondslagen van waardering van activa en passiva

Activa en passiva

De algemene grondslag voor de waardering van de activa en passiva is de verkrijgingsprijs- of de actuele waarde. Voor zover niet anders vermeld, worden activa en passiva opgenomen voor de verkrijgingsprijs. Toelichtingen op posten in de balans, resultatenrekening en kasstroomoverzicht zijn in de jaarrekening genummerd.

Een actief wordt in de balans opgenomen wanneer het waarschijnlijk is dat de toekomstige economische voordelen naar De Waerden zullen toevloeien en de waarde daarvan betrouwbaar kan worden vastgesteld. Een verplichting wordt in de balans opgenomen wanneer het waarschijnlijk is dat de afwikkeling daarvan gepaard zal gaan met een uitstroom van middelen die economische voordelen in zich bergen en de omvang van het bedrag daarvan betrouwbaar kan worden vastgesteld.

Een in de balans opgenomen actief of verplichting blijft op de balans, als een transactie met betrekking tot het actief of de verplichting niet leidt tot een belangrijke verandering in de economische realiteit met betrekking tot het actief of de verplichting.

Een actief of verplichting wordt niet langer in de balans opgenomen als een transactie ertoe leidt dat alle of nagenoeg alle rechten op economische en alle of nagenoeg alle risico's met betrekking tot het actief of de verplichting aan een derde zijn overgedragen. Verder wordt een actief of een verplichting niet meer in de balans opgenomen vanaf het tijdstip dat niet meer wordt voldaan aan de voorwaarden van waarschijnlijkheid van de toekomstige economische voordelen en of betrouwbaarheid van de bepaling van de waarde.

De jaarrekening wordt gepresenteerd in euro's, wat ook de functionele valuta is van De Waerden.

Financiële instrumenten

De Waerden maakt in de normale bedrijfsuitoefening gebruik van uiteenlopende financiële instrumenten die de instelling blootstellen aan markt- en/of kredietrisico's. Deze betreffen financiële instrumenten die in de balans zijn opgenomen. Primaire financiële instrumenten omvatten debiteurenvorderingen, overige vorderingen, geldmiddelen, crediteuren, en overige te betalen posten. De reële waarde van de primaire financiële instrumenten benadert de boekwaarde. Voor de grondslagen van de primaire financiële instrumenten wordt verwezen naar de grondslagen van waardering van de betreffende posten zoals opgenomen in de hierna volgende alinea's.

De Waerden handelt niet in financiële derivaten en heeft procedures en gedragslijnen om de omvang van het kredietrisico bij elke tegenpartij of markt te beperken. Bij het niet nakomen door een tegenpartij van aan de instelling verschuldigde betalingen blijven eventuele daaruitvoortvloeiende verliezen beperkt tot de marktwaarde van de desbetreffende instrumenten. De contractwaarde of fictieve hoofdsommen van de financiële instrumenten zijn slechts een indicatie van de mate waarin van dergelijke financiële instrumenten gebruikt wordt gemaakt en niet van het bedrag van de krediet of marktrisico's.

Kredietrisico

De vorderingen uit hoofde van handelsdebiteuren zijn voor circa 85% geconcentreerd bij de gemeenten. Het maximale bedrag aan kredietrisico is dan ook gering.

1.4 GRONDSLAGEN VAN WAARDERING EN RESULTAATBEPALING

1.4.2 Grondslagen van waardering van activa en passiva

Immateriële en materiële vaste activa

De immateriële en materiële vaste activa worden gewaardeerd tegen verkrijgings- of vervaardigingsprijs onder aftrek van cumulatieve afschrijvingen en cumulatieve bijzondere waardeverminderingen.

De afschrijvingstermijnen van immateriële en materiële vaste activa zijn gebaseerd op de verwachte economische levensduur van het vast actief.

De afschrijvingen worden berekend als een percentage over de verkrijgings- of vervaardigingsprijs volgens de lineaire methode op basis van de verwachte economische levensduur. Er wordt afgeschreven vanaf het moment van ingebruikneming. Op bedrijfsterreinen en op vaste activa in ontwikkeling en vooruitbetalingen op materiële vaste activa wordt niet afgeschreven.

De volgende afschrijvingspercentages worden hierbij gehanteerd:

- Bedrijfsgebouwen : 2,5 %.
- Machines en installaties : 5 %.
- Andere vaste bedrijfsmiddelen : 10-20-33 %.

Voor zover subsidies of daaraan gelijk te stellen vergoedingen zijn ontvangen als eenmalige bijdrage in de afschrijvingskosten, zijn deze als vooruitontvangen bedrag onder de overlopende passiva opgenomen.

Financiële vaste activa

Financiële vaste activa worden bij eerste verwerking gewaardeerd tegen de reële waarde van de tegenprestatie.

Financiële vaste activa worden na eerste verwerking gewaardeerd tegen de geamortiseerde kostprijs.

Voorzieningen wegens de oninbaarheid worden in mindering gebracht op de boewaarde van de financiële activa.

Vaste activa - bijzondere waardeverminderingen

De algemene waarderingsgrondslag opgenomen voor de materiële vaste activa is niet gesplitst naar categorie (bedrijfsgebouwen en -terreinen en overige vaste activa). Vaste activa met een lange levensduur worden beoordeeld op bijzondere waardeverminderingen wanneer wijzigingen of omstandigheden zich voordoen die doen vermoeden dat de boekwaarde van een actief niet terugverdiend zal worden. Als dergelijke indicaties aanwezig zijn, wordt de realiseerbare waarde van het actief geschat. De realiseerbare waarde is de hoogste van de bedrijfswaarde en de opbrengstwaarde. De terugverdienmogelijkheid van activa die in gebruik zijn, wordt bepaald door de boekwaarde van een actief te vergelijken met de opbrengstwaarde of de bedrijfswaarde zijnde de geschatte contante waarde van de toekomstige netto kasstromen die het actief naar verwachting zal genereren.

Wanneer de boekwaarde van een actief hoger is dan de geschatte contante waarde van de toekomstige kasstromen, worden bijzondere waardeverminderingen verantwoord voor het verschil tussen de boekwaarde en de realiseerbare waarde.

De opbrengstwaarde is gebaseerd op de geschatte verkoopprijs minus de geschatte kosten welke nodig zijn om de verkoop te realiseren. Er zijn geen indicaties aanwezig voor De Waerden om een impairmentanalyse uit te voeren.

Vervreemding van vaste activa

Voor verkoop beschikbare activa worden gewaardeerd tegen boekwaarde of lagere opbrengstwaarde.

Vorderingen

Vorderingen worden bij eerste verwerking gewaardeerd tegen de reële waarde van de tegenprestatie.

Handelsvorderingen worden na eerste verwerking gewaardeerd tegen de geamortiseerde kostprijs. Als de ontvangst van de vordering is uitgesteld op grond van een verlengde overeengekomen betalingstermijn wordt de reële waarde bepaald aan de hand van de contante waarde van de verwachte ontvangsten en worden er op basis van de effectieve rente rente-inkomsten ten gunste van de resultaten gebracht. Voorzieningen wegens oninbaarheid worden in mindering gebracht op de boekwaarde van de vordering. Een voorziening wordt gevormd bij verwachte oninbaarheid van de vorderingen die naar ouderdom wordt vastgesteld.

1.4 GRONDSLAGEN VAN WAARDERING EN RESULTAATBEPALING

1.4.2 Grondslagen van waardering van activa en passiva

Liquide middelen

Liquide middelen bestaan uit kas, banktegoeden en direct opeisbare deposito's met een looptijd korter dan twaalf maanden. Rekening-courantschulden bij banken zijn opgenomen onder schulden aan kredietinstellingen onder kortlopende schulden. Liquide middelen worden gewaardeerd tegen de nominale waarde.

Voorzieningen (algemeen)

Voorzieningen worden gevormd voor in rechte afdwingbare of feitelijke verplichtingen die op de balansdatum bestaan en die het gevolg zijn van een gebeurtenis uit het verleden, waarbij het waarschijnlijk is dat een uitstroom van middelen noodzakelijk is en waarvan de omvang op betrouwbare wijze is te schatten. De voorzieningen worden gewaardeerd tegen nominale waarde van de uitgaven die naar verwachting noodzakelijk zijn om de verplichting en verliezen af te wikkelen.

Wanneer verplichtingen naar verwachting door een derde zullen worden vergoed, wordt deze vergoeding als een actief in de balans opgenomen indien het waarschijnlijk is dat deze vergoeding zal worden ontvangen bij de afwikkeling van de verplichting.

Voorziening groot onderhoud

Voor uitgaven voor groot onderhoud waarbij de uitgaven jaarlijks sterk fluctueren, wordt een voorziening gevormd om deze lasten gelijkmatig te verdelen over een aantal boekjaren. De omvang van de voorziening wordt bepaald op basis van actuele meerjarenonderhoudsplannen. De toevoegingen aan de voorziening worden lineair over de jaren verdeeld. De kosten van groot onderhoud worden ten laste van de voorziening gebracht voor zover deze zijn opgenomen in het meerjarenonderhoudsplan.

Reorganisatievoorziening

Een reorganisatievoorziening wordt getroffen indien op balansdatum een gedetailleerd reorganisatieplan is geformaliseerd en uiterlijk op opmaakdatum van de jaarrekening de gerechtvaardigde verwachting van uitvoering van het plan heeft gewekt bij hen voor wie de reorganisatie gevolgen zal hebben. Van een gerechtvaardigde verwachting is sprake als is gestart met de uitvoering van de reorganisatie, of als de hoofdlijnen bekend zijn gemaakt aan hen voor wie de reorganisatie gevolgen zal hebben. In de reorganisatievoorziening worden de als gevolg van de reorganisatie noodzakelijke kosten opgenomen die niet in verband staan met de doorlopende activiteiten van de onderneming. De reorganisatievoorziening wordt gevormd voor personeelskosten van de medewerkers die boventallig zijn verklaard. Gedurende de looptijd van het sociaal plan behouden de medewerkers het salaris. Het huidige sociaal plan loopt af in oktober 2020. In de reorganisatievoorziening wordt tevens rekening gehouden met een transitievergoeding voor boventallig personeel. De reorganisatievoorziening (alsmede overige personeelsgerelateerde voorzieningen) zijn gewaardeerd tegen nominale waarde. Ontslaguitkeringen welke betaalbaar worden gesteld over een periode van meer dan 12 maanden na balansdatum zijn gewaardeerd op basis van contante waarde (met als disconteringsvoet de marktrente op balansdatum).

Voorziening persoonlijk budget levensfase (toerekening aan jaren)

De voorziening persoonlijk budget levensfase (PBL) betreft een voorziening uit hoofde van een CAO verplichting in het kader van de overgangsregeling 45+. Het persoonlijk budget levensfase kwalificeert als een beloning met opbouw van rechten. De voorziening betreft de contante waarde van de in de toekomst eenmalig uit te keren PBL-uren. De voorziening is berekend op basis van werkelijke uurlonen van de betreffende medewerkers.

Voorziening jubileumverplichtingen

De jubileumvoorziening betreft een voorziening voor toekomstige jubileumuitkeringen. Bij 12,5 jaar is dit een kwart maandsalaris, bij 25 jaar is dit een halve maandsalaris en bij 40 jaar is dit één maandsalaris.

Voorziening langdurig zieken

De voorziening langdurig zieken is gevormd in verband met het risico van het doorbetalen van het loon over het eerste en tweede ziektejaar van de langdurig zieken. Er is tevens rekening gehouden met de transitievergoedingen in geval van ontslag na 2 jaar ziekte.

1.4 GRONDSLAGEN VAN WAARDERING EN RESULTAATBEPALING

1.4.2 Grondslagen van waardering van activa en passiva

Schulden

Onder de langlopende schulden worden schulden opgenomen met een resterende looptijd van meer dan één jaar. De kortlopende schulden hebben een verwachte looptijd van maximaal één jaar. De schulden worden bij eerste verwerking opgenomen tegen de reële waarde en vervolgens gewaardeerd tegen de geamortiseerde kostprijs. De aflossingsverplichtingen voor het komend jaar van de langlopende schulden worden opgenomen onder kortlopende schulden.

Operational leasing

Bij De Waerden worden de kantoor machines gehuurd. De risico's die aan het eigendom verbonden zijn, liggen hierdoor niet bij De Waerden. Dit contract wordt verantwoord als operationele leasing. Verplichtingen uit hoofde van operationele leasing worden, rekening houdend met ontvangen vergoedingen van de lessor, op lineaire basis verwerkt in de winst-en-verliesrekening over de looptijd van het contract.

1.4.3 Grondslagen van resultaatbepaling

Algemeen

Het resultaat wordt bepaald als het verschil tussen de baten en de lasten over het verslagjaar, met inachtneming van de hiervoor reeds vermelde waarderingsgrondslagen.

Baten worden in de winst- en verliesrekening opgenomen wanneer een vermeerdering van het economisch potentieel, samenhangend met een vermeerdering van een actief of een vermindering van een verplichting, heeft plaatsgevonden, waarvan de omvang betrouwbaar kan worden vastgesteld. Lasten worden verwerkt wanneer een vermindering van het economisch potentieel, samenhangend met een vermindering van een actief of een vermeerdering van een verplichting, heeft plaatsgevonden, waarvan de omvang betrouwbaar kan worden vastgesteld.

Baten worden verantwoord in het jaar waarin de baten zijn gerealiseerd. Lasten worden in aanmerking genomen in het jaar waarin deze voorzienbaar zijn. De overige baten en lasten worden toegerekend aan de verslagperiode waarop deze betrekking hebben.

Baten (waaronder nagekomen budgetaanpassingen) en lasten uit voorgaande jaren die in dit boekjaar zijn geconstateerd, worden aan dit boekjaar toegerekend.

Opbrengsten

Opbrengsten uit het verlenen van diensten worden in de winst-en-verliesrekening verwerkt wanneer het bedrag van de opbrengsten op betrouwbare wijze kan worden bepaald, de inning van de te ontvangen vergoeding waarschijnlijk is, de mate waarin de dienstverlening op balansdatum is verricht betrouwbaar kan worden bepaald en de reeds gemaakte kosten en de kosten die (mogelijk) nog moeten worden gemaakt om de dienstverlening te voltooien op betrouwbare wijze kunnen worden bepaald.

Indien het resultaat van een bepaalde opdracht tot dienstverlening niet op betrouwbare wijze kan worden bepaald, worden de opbrengsten verwerkt tot het bedrag van de kosten van de dienstverlening die worden gedekt door de opbrengsten.

De met de opbrengsten samenhangende lasten worden toegerekend aan de periode waarin de baten zijn verantwoord. De opbrengsten zijn gewaardeerd tegen nominale waarde.

De overige bedrijfsopbrengsten omvat de opbrengsten uit levering van goederen en diensten.

Personele kosten

Lonen, salarissen en sociale lasten worden op grond van de arbeidsvoorwaarden verwerkt in de resultatenrekening voorzover ze verschuldigd zijn aan werknemers respectievelijk de belastingautoriteit.

1.4 GRONDSLAGEN VAN WAARDERING EN RESULTAATBEPALING

1.4.3 Grondslagen van resultaatbepaling

Pensioenen

Stichting De Waerden heeft voor haar werknemers een toegezegde pensioenregeling. Hiervoor in aanmerking komende werknemers hebben op de pensioengerechtigde leeftijd recht op een pensioen dat is gebaseerd op het gemiddeld verdiende loon berekend over de jaren dat de werknemer pensioen heeft opgebouwd bij De Waerden. De verplichtingen, die voortvloeien uit deze rechten van haar personeel, zijn ondergebracht bij het bedrijfstakpensioenfonds Zorg en Welzijn. De Waerden betaalt hiervoor premies waarvan de helft door de werkgever wordt betaald en de helft door de werknemer. De pensioenrechten worden jaarlijks geïndexeerd, indien en voor zover de dekkingsgraad van het pensioenfonds (het vermogen van het pensioenfonds gedeeld door haar financiële verplichtingen) dit toelaat. Sinds 2015 gelden nieuwe, strengere, regels voor pensioenfonds. Daarbij behoort ook een nieuwe berekening van de dekkingsgraad. De 'nieuwe' dekkingsgraad is het gemiddelde van de laatste twaalf dekkingsgraden. Door een gemiddelde te gebruiken, zal de dekkingsgraad nu minder sterk schommelen. In februari 2017 bedroeg de dekkingsgraad 91,6%. Het vereiste niveau van de dekkingsgraad ultimo 2023 is 123%. Het pensioenfonds verwacht volgens het herstelplan binnen 10 jaar hieraan te kunnen voldoen en voorziet geen noodzaak voor de aangesloten instellingen om extra stortingen te verrichten of om bijzondere premieverhogingen door te voeren. De Waerden heeft geen verplichting tot het voldoen van aanvullende bijdragen in geval van een tekort bij het pensioenfonds, anders dan het effect van hogere toekomstige premies. De Waerden heeft daarom alleen de verschuldigde premies tot en

Financiële baten en lasten

De financiële baten en lasten betreffen van derden ontvangen (te ontvangen) en aan derden betaalde (te betalen) interest. Rentebaten en rentelasten worden tijdsevenredig verwerkt, rekening houdend met de effectieve rentevoet van de desbetreffende activa en passiva. Bij de verwerking van de rentelasten wordt rekening gehouden met de verantwoorde transactiekosten op de ontvangen leningen.

1.4.4 Grondslagen voor de opstelling van het kasstroomoverzicht

Het kasstroomoverzicht is opgesteld op basis van de indirecte methode.

Betalingen welke voortvloeien uit langlopende leningen worden voor het gedeelte dat betrekking heeft op de rente opgenomen onder de kasstroom uit operationele activiteiten en voor het gedeelte dat betrekking heeft op de aflossing als kasstroom uit financieringsactiviteiten. De geldmiddelen in het kasstroomoverzicht bestaan uit liquide middelen en kortlopende schulden aan kredietinstellingen. De verkrijgingsprijs van investeringen is opgenomen onder de kasstroom uit investeringsactiviteiten, voor zover betaling in geld heeft plaatsgevonden.

1.5 TOELICHTING OP DE BALANS

ACTIVA

1. Materiële vaste activa

	<u>31-dec-17</u>	<u>31-dec-16</u>
	€	€
<i>De specificatie is als volgt:</i>		
Bedrijfsgebouwen en terreinen	8.544.622	8.977.704
Machines en installaties	928.917	865.200
Andere vaste bedrijfsmiddelen, technische en administratieve uitrusting	756.181	766.852
Materiële vaste bedrijfsactiva in uitvoering en vooruitbetalingen op materiële vaste activa	12.500	0
Totaal materiële vaste activa	<u>10.242.220</u>	<u>10.609.756</u>
<i>Het verloop van de materiële activa in het verslagjaar is als volgt weer te geven:</i>		
	<u>2017</u>	<u>2016</u>
	€	€
Boekwaarde per 1 januari	10.609.757	10.913.242
Bij: investeringen	537.775	765.145
Af: afschrijvingen	843.909	925.133
Af: afschrijvingen geheel afgeschreven activa	531.790	311.876
Af: terugname geheel afgeschreven activa	531.790	311.876
Af: desinvesteringen	61.403	143.498
Boekwaarde per 31 december	<u>10.242.220</u>	<u>10.609.756</u>

Toelichting:

Voor een nadere specificatie van het verloop van de materiële vaste activa per activagroep wordt verwezen naar het mutatieoverzicht onder 5.1.6.
De vaste activa zijn als zekerheid gesteld voor de langlopende schulden. Voor een nadere toelichting wordt verwezen naar het overzicht van de langlopende leningen in bijlage 5.1.8.

2. Financiële vaste activa

	<u>31-dec-17</u>	<u>31-dec-16</u>
	€	€
<i>De specificatie is als volgt:</i>		
Overige vorderingen	0	29.915
Totaal financiële vaste activa	<u>0</u>	<u>29.915</u>
<i>Het verloop van de financiële vaste activa is als volgt:</i>		
	<u>2017</u>	<u>2016</u>
	€	€
Boekwaarde per 1 januari	29.915	59.830
Af: Afschrijvingen op overige vorderingen u.h.v. nog te ontvangen vergoedingen AWBZ	29.915	29.915
Boekwaarde per 31 december	<u>0</u>	<u>29.915</u>

Toelichting:

De vordering uit hoofde van compensatieregeling kapitaalslasten betreft de lokaties Nes 1 te Schagen en Titaniaaan 1 te Heerhugowaard. De vordering is over de periode 2013-2017 lineair ontvangen.

1.5 TOELICHTING OP DE BALANS

ACTIVA

3. Vorderingen uit hoofde van financieringstekort en schulden uit hoofde van financieringsoverschot Wlz

	2015	2016	2017	Totaal
	€	€	€	€
Saldo per 1 januari	14.750	-103.298		-88.548
Financieringstekort		0	0	0
Financieringsoverschot		0	-169.703	-169.703
Correcties voorgaande jaren	0	222654		222.654
Betalingen/ontvangsten	-14.750	-119.356		-134.106
Subtotaal mutatie boekjaar	-14.750	103.298	-169.703	-81.155
Saldo per 31 december	<u>0</u>	<u>0</u>	<u>-169.703</u>	<u>-169.703</u>

Stadium van vaststelling (per erkenning):

VGZ	c	c	a
Zilveren kruis	c	c	a

a= interne berekening

b= overeenstemming met zorgverzekeraars

c= definitieve vaststelling NZa

	31-dec-17	31-dec-16
	€	€
Waarvan gepresenteerd als:		
- vorderingen uit hoofde van financieringstekort	0	0
- schulden uit hoofde van financieringsoverschot	-169.703	-88.548
	<u>169.703</u>	<u>88.548</u>

Specificatie financieringsverschil in het boekjaar

	2017	2016
	€	€
Wettelijk budget voor aanvaardbare kosten Wlz-zorg (exclusief subsidies)	16.951.625	16.974.677
Af: vergoedingen ter dekking van het wettelijk budget	17.121.328	17.077.975
Totaal financieringsverschil	<u>-169.703</u>	<u>-103.298</u>

1.5 TOELICHTING OP DE BALANS

ACTIVA

4. Debiteuren en overige vorderingen

De specificatie is als volgt:

	<u>31-dec-17</u>	<u>31-dec-16</u>
	€	€
Vorderingen op debiteuren	625.539	1.269.944
RC Stichting Beheer Bewonersgelden	55.572	57.050
Fietsenplan	9.226	8.972
Huren en waarborgsommen	21.202	0
Carantegroep	112.558	0
Incasso onderweg/passen	301	33.395
Overig	28.420	149.542
Totaal debiteuren en overige vorderingen	<u><u>852.818</u></u>	<u><u>1.518.903</u></u>

Toelichting:

Alle vorderingen hebben een looptijd korter dan 1 jaar.
Er is € 11.600 gereserveerd voor dubieuze debiteuren.

5. Liquide middelen

De specificatie is als volgt:

	<u>31-dec-17</u>	<u>31-dec-16</u>
	€	€
Bankrekeningen	2.861.269	2.599.339
Kassen	0	6.646
Totaal liquide middelen	<u><u>2.861.269</u></u>	<u><u>2.605.985</u></u>

Toelichting:

De liquide middelen zijn vrij beschikbaar.

1.5 TOELICHTING OP DE BALANS

PASSIVA

6. Eigen vermogen

Het eigen vermogen bestaat uit de volgende componenten:

	<u>31-dec-17</u>	<u>31-dec-16</u>
	€	€
Bestemmingsfondsen	6.984.782	7.046.335
Totaal eigen vermogen	<u>6.984.782</u>	<u>7.046.335</u>

Bestemmingsfondsen

Het verloop is als volgt weer te geven:

	<u>Saldo per</u> <u>1-jan-2017</u>	<u>Resultaat-</u> <u>bestemming</u>	<u>Overige</u> <u>mutaties</u>	<u>Saldo per</u> <u>31-dec-2017</u>
	€	€	€	€
Reserve aanvaardbare kosten	7.046.335	-61.553	0	6.984.782
Totaal bestemmingsfondsen	<u>7.046.335</u>	<u>-61.553</u>	<u>0</u>	<u>6.984.782</u>

1.5 TOELICHTING OP DE BALANS

PASSIVA

7. Voorzieningen

<i>Het verloop is als volgt weer te geven:</i>	Saldo per 1-jan-2017	Dotatie	Onttrekking	Vrijval	Saldo per 31-dec-2017
	€	€	€	€	€
Egalisatierekening onderhoud	358.334	29.167	90.000	0	297.501
Personeelsbeloningen	197.489	29.817	8.929	0	218.377
Langdurig zieken	214.577	202.722	129.464	38.972	248.863
Persoonlijk Budget Levensfase	55.250	0	0	16.856	38.394
Reorganisatievoorziening personeel	27.027	0	27.027	0	0
ORT voorziening	115.000	0	115.000	0	0
Totaal voorzieningen	967.677	261.706	370.420	55.828	803.135

Toelichting in welke mate (het totaal van) de voorzieningen als langlopend moeten worden beschouwd:

	31-dec-2017
Kortlopend deel van de voorzieningen (< 1 jr.)	524.377
Langlopend deel van de voorzieningen (> 1 jr.)	169.950
Hiervan > 5 jaar	104.776

Toelichting per categorie voorziening:

Egalisatierekening onderhoud:

De dotaties zijn gedaan ter vorming van een onderhoudsvoorziening. Jaarlijks zal bekeken worden of de vorming van deze voorziening in de pas loopt met het meerjarenhuisvestingsplan.

De verwachting is dat de voorziening grotendeels wordt benut in 2018.

Personeelsbeloningen:

Voor toekomstige jubileumuitkeringen is een voorziening gevormd.

Bij 12½ jaar is dit een kwart maandsalaris, bij 25 jaar is dit een halve maandsalaris en bij 40 jaar is dit één maandsalaris.

Langdurig zieken:

De voorziening is gevormd in verband met het risico van het doorbetalen van een deel van het loon over het 1e en 2e ziektejaar van de langdurig zieken. Indien nodig wordt tevens de transitievergoeding gerekend. In de voorziening langdurig zieken is ook rekening gehouden met een eventuele transitievergoeding.

Persoonlijk Budget Levensfase:

In de CAO 2009-2011 zijn partijen overeengekomen om per 1 januari 2010 een persoonlijk budget levensfase (PBL) in de tijd te realiseren voor alle werknemers vallend onder deze CAO. Dit PBL kan aangewend worden voor bestedingsdoelen in tijd. Met de invoering van het PBL komen de huidige leeftijdsafhankelijke verlofregelingen en ontziebepalingen te vervallen. Om de implementatielast bij het invoeren van een PBL zo veel mogelijk te beperken wordt een eenmalige invoering en overgangsregeling gerealiseerd. Dit betekent onder andere dat werknemers in de leeftijdscategorie 45-49 jaar een eenmalige storting in hun budget ontvangen van 200 uur bij het bereiken van de 55-jarige leeftijd. De voorziening PBL dient ter dekking van deze toekomstige eenmalige storting van PBL-uren aan genoemd personeel. De Waerden heeft de voorziening PBL berekend conform de geldende bepalingen voor voorzieningen.

Reorganisatievoorziening personeel:

De reorganisatievoorziening wordt gevormd voor personeelskosten van de medewerkers die boventallig zijn verklaard. Gedurende de looptijd van het sociaal plan behouden de medewerkers het salaris. Het eerste sociaal plan liep af in oktober 2016. Het sociaal plan is onder dezelfde voorwaarden verlengd tot 1 oktober 2020. Per oktober 2017 zijn alle boventalligen op een functie binnen De Waerden geplaatst waardoor de voorziening naar nihil is afgeboekt.

ORT voorziening:

De regeling voor onregelmatigheidstoelage (ORT) is per 1 januari 2016 gewijzigd. ORT wordt tijdens vakantie doorbetaald. Momenteel zijn er onderhandelingen gaande over de nabetaling van de misgelopen ORT over de jaren 2012-2015 aan werknemers die structureel onregelmatig werkten. Rechterlijke uitspraken hebben duidelijk gemaakt dat er een juridische verplichting terzake bestaat. Derhalve is er een verplichting om een voorziening op te nemen.

De voorziening bedraagt 8,3% (het evenredige deel voor de wettelijke vakantiedagen) van de totaal betaalde ORT over de jaren 2012 tot en met 2015. In 2017 is deze verplichting voldaan.

1.5 TOELICHTING OP DE BALANS

PASSIVA

8. Langlopende schulden (nog voor meer dan een jaar)

De specificatie is als volgt:

	<u>31-dec-17</u>	<u>31-dec-16</u>
	€	€
Schulden aan banken	2.578.261	2.983.908
Totaal langlopende schulden (nog voor meer dan een jaar)	<u>2.578.261</u>	<u>2.983.908</u>

Het verloop is als volgt weer te geven:

	<u>2017</u>	<u>2016</u>
	€	€
Stand per 1 januari	3.341.943	3.699.978
Bij: nieuwe leningen	0	0
Af: aflossingen	434.099	358.035
Stand per 31 december	<u>2.907.844</u>	<u>3.341.943</u>
Af: aflossingsverplichting komend boekjaar	329.583	358.035
Stand langlopende schulden per 31 december	<u>2.578.261</u>	<u>2.983.908</u>

Toelichting in welke mate (het totaal van) de langlopende schulden als langlopend moeten worden beschouwd:

Kortlopend deel van de langlopende schulden (< 1 jr.), aflossingsverplichtingen	329.583	358.035
Langlopend deel van de langlopende schulden (> 1 jr.) (balanspost)	2.578.261	2.983.908
Hiervan > 5 jaar	1.499.927	2.067.803

Voor een nadere toelichting op de langlopende schulden wordt verwezen naar de bijlage overzicht langlopende schulden. De aflossingsverplichtingen komend boekjaar zijn verantwoord onder de kortlopende schulden.

9. Overige kortlopende schulden

De specificatie is als volgt:

	<u>31-dec-17</u>	<u>31-dec-16</u>
	€	€
Crediteuren	506.086	688.400
Aflossingsverplichtingen langlopende leningen	329.583	358.035
Rente leningen	20.337	23.788
Belastingen en sociale premies	576.507	521.971
Schulden terzake pensioenen	16.866	156.604
Nog te betalen salarissen	2.110	8.372
Vakantiegeld	426.747	454.534
Vakantiedagen	1.243.582	1.132.462
Ziekengelden	2.202	8.212
Onregelmatigheidstoelage	37.472	33.535
Waarborgsommen en huren	12.274	13.396
Fondsen	179.247	261.019
Diversen	67.413	17.763
Totaal overige kortlopende schulden	<u>3.420.426</u>	<u>3.678.091</u>

Toelichting:

Alle kortlopende schulden hebben een looptijd korter dan 1 jaar.

1.5 TOELICHTING OP DE BALANS

10. Niet in de balans opgenomen verplichtingen en niet in de balans opgenomen activa

Bankgaranties

Ten behoeve van de huurverplichting van diverse panden zijn voor € 75.278 bankgaranties afgegeven.

Faciliteiten

Soort	Rekeningnummer	Limiet
Rekening courant krediet	68.75.10.198	€ 450.000

Tevens is met de ING Bank N.V. overeengekomen dat geen zekerheden worden verstrekt zonder voorafgaand overleg met de bank.

Aangegane verplichtingen:

Huurverplichtingen:

Binnen één jaar	€ 1.382.625
Tussen één en vijf jaar	€ 399.808
Meer dan vijf jaar	€ 188.932
Totaal aangegane verplichtingen:	<u>€ 1.971.365</u>

Operationele lease verplichtingen:

Binnen één jaar	€ 38.200
Tussen één en vijf jaar	€ 76.400
Meer dan vijf jaar	€ -
Totaal operationele lease verplichtingen:	<u>€ 114.600</u>

Toelichting:

Het totaal van de naar verwachting te ontvangen toekomstige minimale sub-leaseontvangsten met betrekking tot niet (tussentijds) opzegbare sub-leases bedraagt € 0.

Obligoverplichting Waarborgfonds voor de Zorgsector (WfZ):

Stichting De Waerden heeft voor opgenomen leningen met een restschuld ultimo 2017 van in totaal € 827.344 borging van het WfZ. Indien Stichting De Waerden onverhoopt niet meer in staat zou zijn aan haar rente- en aflossingsverplichtingen van deze schulden te voldoen, neemt het WfZ deze verplichting over. Het WfZ beschikt over een ruim risicovermogen. Als het WfZ niet meer aan haar uit borging voortkomende verplichting kan voldoen, kan Stichting De Waerden worden verplicht om maximaal 3% van de restschuld van haar geborgde leningen (24K euro) als renteloze lening aan het WfZ te verstrekken.

1.6 MUTATIEOVERZICHT MATERIELE VASTE ACTIVA

	Bedrijfs- gebouwen en terreinen €	Machines en installaties €	Andere vaste bedrijfs- middelen, technische en administratieve uitrusting €	Materiële vaste bedrijfsactiva in uitvoering en vooruitbetalingen op materiële vaste activa €	Niet aan het bedrijfsproces dienstbare materiële activa €	Totaal €
Stand per 1 januari 2017						
- aanschafwaarde	13.182.711	1.496.880	1.861.830	0	0	16.541.421
- cumulatieve afschrijvingen	4.205.007	631.679	1.094.978	0	0	5.931.664
Boekwaarde per 1 januari 2017	8.977.704	865.201	766.852	0	0	10.609.757
Mutaties in het boekjaar						
- investeringen	63.832	226.266	235.177	12.500	0	537.775
- afschrijvingen	444.186	153.875	245.848	0	0	843.909
Ingebruikname onderhanden projecten						0
- <i>terugname geheel afgeschreven activa</i>						
.aanschafwaarde	48.462	36.047	447.281	0	0	531.790
.cumulatieve afschrijvingen	48.462	36.047	447.281	0	0	531.790
- <i>desinvesteringen</i>						
aanschafwaarde	100.583	31.833	0	0	0	132.416
cumulatieve afschrijvingen	47.855	23.158	0	0	0	71.013
per saldo	52.728	8.675	0	0	0	61.403
Mutaties in boekwaarde (per saldo)	-433.082	63.716	-10.671	0	0	-367.537
Stand per 31 december 2017						
- aanschafwaarde	13.097.498	1.655.266	1.649.726	12.500	0	16.414.990
- cumulatieve afschrijvingen	4.552.876	726.349	893.545	0	0	6.172.770
Boekwaarde per 31 december 2017	8.544.622	928.917	756.181	12.500	0	10.242.220
<i>Afschrijvingspercentage</i>	2,0% -10,0%	5,0%-10,0%	10,0%-33,0%	0,0%	0,0%	

1.7 MUTATIEOVERZICHT FINANCIËLE VASTE ACTIVA

	Overige vorderingen €	Totaal €
Boekwaarde per 1 januari 2017	29.915	29.915
Af: Afschrijving u.h.v. n.t.o. vergoeding AWBZ	-29.915	-29.915
Boekwaarde per 31 december 2017	0	0

BIJLAGE

1.8 Overzicht langlopende schulden ultimo 2017

Leninggever	Afsluit- datum	Hoofdsom €	Totale looptijd	Soort lening	Werkelijke rente %	Restschuld 31 dec 2016 €	Nieuwe leningen in 2017 €	Afflossing in 2017 €	Restschuld over 31 dec 2017 €	Restschuld over 5 jaar €	Resterende looptijd in jaren eind 2017	Afflossing 2018 €	Gestelde zekerheden
BNG	15-okt-96	997.727	28	LIN	4,18%	285.065	0	35.633	249.432	71.266	7	35.633	Overheid
ABP	1-dec-86	338.066	40	LIN	6,63%	84.516	0	84.516	0	0	0	0	Overheid
BNG	6-nov-92	445.226	40	LIN	3,09%	229.794	0	14.362	215.432	143.622	15	14.362	Overheid
BNG	7-okt-88	563.595	40	LIN	3,48%	169.078	0	14.090	154.988	84.539	11	14.090	Overheid
BNG	15-mrt-93	871.462	29	LIN	2,19%	248.989	0	41.498	207.491	0	5	41.498	Overheid
ING	1-jan-13	500.000	10	LIN	3,46%	437.500	0	16.667	420.833	337.500	5	16.667	Hypotheclair
ING	1-jan-13	1.000.000	10	LIN	3,64%	875.000	0	33.333	841.667	675.000	5	33.333	Hypotheclair
ING	1-sep-13	400.000	5	LIN	2,57%	140.000	0	80.000	60.000	0	1	60.000	Hypotheclair
ING	2-sep-14	1.100.000	10	LIN	3,50%	872.000	0	114.000	758.000	188.000	7	114.000	Hypotheclair
Totaal						3.341.943	0	434.099	2.907.844	1.499.927		329.583	

2.578.261

Toelichting

Op 22 juni 2012 is door De Waerden hypotheek verstrekt op al het vastgoed aan het Waarborgfonds voor de zorgsector en ING op basis van gedeelde zekerheid. Er is een recht van hypotheek en pandrecht verleend op alle registergoederen van De Waerden voor maximaal een bedrag van € 8.969.523. In 2017 is de lening van ABP vervroegd afgelost. Hiervoor is een boeterente betaald van 3% a € 2.282.

1.9 TOELICHTING OP DE RESULTATENREKENING

BATEN

11. Opbrengsten zorgprestaties en maatschappelijke ondersteuning

De specificatie is als volgt:

	<u>2017</u>	<u>2016</u>
	€	€
Wettelijk budget voor aanvaardbare kosten Wlz-zorg (exclusief subsidies)	16.951.625	16.974.677
Subsidie extramurale behandeling	51.787	42.540
Correctie aanvaardbare kosten	222.654	586.842
Opbrengsten Jeugdwet	1.068.208	1.292.248
Opbrengsten Wmo	2.139.365	1.967.751
Overige zorgprestaties	1.009.471	1.113.710
Totaal	<u>21.443.110</u>	<u>21.977.768</u>

Toelichting:

De correctie aanvaardbare kosten betreft de ontvangen gelden vanuit de nacalculatie 2017 welke uit voorzichtigheid nog niet waren opgenomen in de opbrengsten 2017.

12. Overige bedrijfsopbrengsten

De specificatie is als volgt:

	<u>2017</u>	<u>2016</u>
	€	€
Opbrengst verkopen	29.606	31.994
Vonnis 'De Frans'	0	364.939
Huuropbrengsten	326.405	378.467
Overig	131.741	102.077
Totaal	<u>487.752</u>	<u>877.477</u>

1.9 TOELICHTING OP DE RESULTATENREKENING

LASTEN

13. Personeelskosten

De specificatie is als volgt:

	<u>2017</u>	<u>2016</u>
	€	€
Lonen en salarissen	9.867.066	9.621.964
Sociale lasten	1.643.052	1.581.598
Pensioenpremies	793.692	773.702
Andere personeelskosten:	554.290	550.884
Voorziening en reservering personeelskosten	122.413	155.764
Subtotaal	<u>12.980.513</u>	<u>12.683.912</u>
Personeel niet in loondienst	1.858.091	2.000.068
Totaal personeelskosten	<u><u>14.838.604</u></u>	<u><u>14.683.980</u></u>
Specificatie gemiddeld aantal personeelsleden (in FTE's) per segment:		
Gemiddeld aantal personeelsleden (in FTE's)	258	246
Gemiddeld aantal personeelsleden op basis van full-time eenheden	<u>258</u>	<u>246</u>

Er zijn geen werknemers van De Waerden buiten Nederland werkzaam.

14. Afschrijvingen op immateriële en materiële vaste activa

De specificatie is als volgt:

	<u>2017</u>	<u>2016</u>
	€	€
Afschrijvingen:		
- materiële vaste activa	935.171	955.048
Totaal afschrijvingen	<u><u>935.171</u></u>	<u><u>955.048</u></u>

1.9 TOELICHTING OP DE RESULTATENREKENING

15. Overige bedrijfskosten

<i>De specificatie is als volgt:</i>	<u>2017</u>	<u>2016</u>
	€	€
Voedingsmiddelen en hotelmatige kosten	1.058.962	1.070.409
Algemene kosten	1.494.516	1.395.512
Patiënt- en bewonersgebonden kosten	883.704	910.808
Onderhoud en energiekosten:		
- Onderhoud	506.813	557.728
- Energiekosten	309.135	327.717
Subtotaal	815.948	885.445
Huur en leasing	1.901.849	1.826.419
Dotaties en vrijval voorzieningen	-60.833	-33.333
Totaal overige bedrijfskosten	<u>6.094.146</u>	<u>6.055.260</u>

Toelichting:

De Algemene Kosten bestaan grotendeels uit de kosten voor automatisering, telefonie, verzekeringen, advieskosten en de materiele kosten voor de Carante Groep.

16. Financiële baten en lasten

<i>De specificatie is als volgt:</i>	<u>2017</u>	<u>2016</u>
	€	€
Rentebaten	116	467
Rentelasten	-124.610	-139.468
Totaal financiële baten en lasten	<u>-124.494</u>	<u>-139.001</u>

1.9 TOELICHTING OP DE RESULTATENREKENING

17. Wet normering bezoldiging topfunctionarissen publieke en semipublieke sector (WNT)

Deze verantwoording is opgesteld op basis van de volgende op De Waerden van toepassing zijnde regelgeving: klasse II / het WNT-maximum voor de zorg. De maximale bezoldiging 2017 bedraagt € 121.000.

Het weergegeven toepasselijke WNT-maximum per persoon of functie is berekend naar rato van de omvang (en voor topfunctionarissen tevens de duur) van het dienstverband, waarbij voor de berekening de omvang van het dienstverband nooit groter kan zijn dan 1,0 fte. Uitzondering hierop is het WNT-maximum voor de leden van Raad van Toezicht; dit bedraagt voor de voorzitter 15% en voor de overige leden 10% van het bezoldigingsmaximum.

De bezoldiging van de functionarissen die over 2017 in het kader van de WNT verantwoord worden, is als volgt:

Leidinggevende topfunctionarissen	H.A.M. Janssen
Functie	Raad van Bestuur
Aanvang en einde functievervulling in 2017	1/1-31/12
Deeltijdfactor in fte	0,89
Gewezen topfunctionaris?	Nee
(Fictieve) dienstbetrekking?	Ja
Bezoldiging	
Beloning plus belastbare onkostenvergoedingen	€ 124.348
Beloningen betaalbaar op termijn	€ 9.805
Subtotaal	€ 134.153
Individueel toepasselijke bezoldigingsmaximum	€ 107.690
Minus Onverschuldigd betaald bedrag	nvt
Totale Bezoldiging	€ 134.153
Reden waarom overschrijding al dan niet is toegestaan	Zie kader hieronder
Gegevens 2016	
Aanvang en einde functievervulling in 2016	1/1-31/12
Deeltijdfactor in fte	0,89
Gewezen topfunctionaris?	Nee
(Fictieve) dienstbetrekking?	Ja
Bezoldiging	
Beloning plus belastbare onkostenvergoedingen	€ 115.208
Beloningen betaalbaar op termijn	€ 9.596
Totaal bezoldiging 2016	€ 124.804

Motivatatie overschrijding van de maximale bezoldiging:

In 2014 is de bezoldiging vastgesteld en de indeling is bepaald door de Raad van Toezicht op de letter E. Deze klasse-indeling is bepaald door de beloningscode BBZ te volgen. In 2015 heeft de Raad van Toezicht de klasse-indeling heroverwogen en de bepaling van de klasse-indeling op basis van regelgeving WNT gevolgd. Met terugwerkende kracht naar 2014 is de klasse vastgesteld op D. Bij de bestuurder H.A.M. Janssen is sprake van een overschrijding van de WNT bezoldigingsnorm voor de jaren 2014, 2015, 2016 en 2017. Betreffende bestuurder valt onder het overgangsrecht WNT. De bezoldigingsafspraken met deze functionaris zijn gebaseerd op afspraken die voor inwerkingtreding van de WNT zijn gemaakt. H.A.M. Janssen is per 1-1-2018 uit dienst getreden (vroeg pensioen).

17. Wet normering bezoldiging topfunctionarissen publieke en semipublieke sector (WNT)

<i>Toezichthoudende topfunctionarissen</i>	G. Valk	C.J. van Geffen	J.F. Gerrits Jans
Functie	Raad van Toezicht	Raad van Toezicht	Raad van Toezicht
Aanvang en einde functievervulling in 2017	Voorzitter 1/1-31/12	Lid 1/1-31/12	Lid 1/1-31/12
Bezoldiging			
Bezoldiging	€ 10.800	€ 8.675	€ 7.200
Individueel toepasselijke bezoldigingsmaximum	€ 18.150	€ 12.100	€ 12.100
Minus Onverschuldigd betaald bedrag	nvt	nvt	nvt
Totaal Bezoldiging	€ 10.800	€ 8.675	€ 7.200
Reden waarom overschrijding al dan niet is toegestaan	nvt	nvt	nvt
Gegevens 2016			
Aanvang en einde functievervulling in 2016	1/7-31/12	1/1-31/12	1/1-31/12
Bezoldiging			
Beloning plus belastbare onkostenvergoedingen	€ 5.400	€ 7.200	€ 7.200
Beloningen betaalbaar op termijn	-	-	-
Totaal Bezoldiging 2016	€ 5.400	€ 7.200	€ 7.200

<i>Toezichthoudende topfunctionarissen</i>	R.B.M. Jaspers	J.A. Oostenbrink	
Functie	Raad van Toezicht	Raad van Toezicht	
Aanvang en einde functievervulling in 2017	Lid 1/1-31/12	Lid 1/1-31/12	
Bezoldiging			
Bezoldiging	€ 7.200	€ 7.200	
Individueel toepasselijke bezoldigingsmaximum	€ 12.100	€ 12.100	
Minus Onverschuldigd betaald bedrag	nvt	nvt	
Totaal Bezoldiging	€ 19.300	€ 19.300	
Reden waarom overschrijding al dan niet is toegestaan	nvt	nvt	
Gegevens 2016			
Aanvang en einde functievervulling in 2016	1/1-31/12	1/1-31/12	
Bezoldiging			
Beloning plus belastbare onkostenvergoedingen	€ 7.200	€ 7.200	
Beloningen betaalbaar op termijn	-	-	
Totaal Bezoldiging 2016	€ 7.200	€ 7.200	

Aanpassing vergelijkende cijfers WNT verantwoording

De vergelijkende cijfers van 2016 zijn in de WNT verantwoording van 2017 aangepast. Voor de toezichthouders was in 2016 de BTW van de ontvangen facturen meegerekend in de bezoldiging. Op grond van de WNT is dit onterecht omdat dit niet tot de bezoldiging gerekend dient te worden. De bezoldiging over 2016 is daarmee naar beneden bijgesteld tot het juiste bedrag.

Stichting De Waerden

18. Honoraria accountant	<u>2017</u>	<u>2016</u>
	€	€
De honoraria van de accountant over 2017 zijn als volgt:		
1 Controle van de jaarrekening	35.000	25.000
2 Overige controlewerkzaamheden (w.o. Regeling AO/IC en Nacalculatie)	20.000	20.000
Totaal honoraria accountant	<u>55.000</u>	<u>45.000</u>

Vaststelling en goedkeuring jaarrekening

De raad van bestuur van Stichting De Waerden heeft de jaarrekening 2017 opgemaakt en vastgesteld in de vergadering van 14 mei 2018.

De raad van toezicht van de Stichting De Waerden heeft de jaarrekening 2017 goedgekeurd in de vergadering van 14 mei 2018.

Resultaatbestemming

Het resultaat wordt verdeeld volgens de resultaatverdeling in paragraaf 1.2.

Gebeurtenissen na balansdatum

Er zijn geen gebeurtenissen naar balansdatum anders dan in de jaarrekening toegelicht.

Ondertekening door bestuurders en toezichthouders

Raad van bestuur

ORIGINEEL GETEKEND DD 14 MEI 2018

Mw. J.A. Riteco 14-5-2018

Raad van Toezicht

ORIGINEEL GETEKEND DD 14 MEI 2018

Dhr. G. Valk (voorzitter) 14-5-2018

ORIGINEEL GETEKEND DD 14 MEI 2018

Dhr. J.F. Gerrits Jans 14-5-2018

ORIGINEEL GETEKEND DD 14 MEI 2018

Dhr. J.A. Oostenbrink 14-5-2018

ORIGINEEL GETEKEND DD 14 MEI 2018

Mw. C.J. van Geffen 14-5-2018

ORIGINEEL GETEKEND DD 14 MEI 2018

Dhr. R.B.M. Jaspers 14-5-2018

2 OVERIGE GEGEVENS

2 OVERIGE GEGEVENS

2.1 Nevenvestigingen

Stichting De Waerden heeft geen nevenvestigingen.

2.2 Controleverklaring van de onafhankelijke accountant

De controleverklaring van de onafhankelijke accountant is opgenomen op de volgende pagina.

Controleverklaring van de onafhankelijke accountant

Aan: de raad van bestuur en de raad van toezicht van Stichting De Waerden

Verklaring over de jaarrekening 2017

Ons oordeel

Naar ons oordeel geeft de jaarrekening van Stichting De Waerden een getrouw beeld van de grootte en de samenstelling van het vermogen van de stichting op 31 december 2017 en van het resultaat over 2017 in overeenstemming met de Regeling verslaggeving WTZi.

Wat we hebben gecontroleerd

Wij hebben de in de jaarverslaggeving opgenomen jaarrekening 2017 van Stichting De Waerden te Heerhugowaard ('de stichting') gecontroleerd.

De jaarrekening bestaat uit:

- de balans per 31 december 2017;
- de resultatenrekening over 2017; en
- de toelichting met een overzicht van de gehanteerde grondslagen voor financiële verslaggeving en overige toelichtingen.

Het stelsel voor financiële verslaggeving dat is gebruikt voor het opmaken van de jaarrekening is de Regeling verslaggeving WTZi.

De basis voor ons oordeel

Wij hebben onze controle uitgevoerd volgens Nederlands recht, waaronder ook de Nederlandse controlestandaarden en de Regeling Controleprotocol WNT 2017 vallen. Onze verantwoordelijkheden op grond hiervan zijn beschreven in de paragraaf 'Onze verantwoordelijkheden voor de controle van de jaarrekening'.

Wij vinden dat de door ons verkregen controle-informatie voldoende en geschikt is als basis voor ons oordeel.

Onafhankelijkheid

Wij zijn onafhankelijk van Stichting De Waerden zoals vereist in de Verordening inzake de onafhankelijkheid van accountants bij assuranceopdrachten (ViO) en andere voor de opdracht relevante onafhankelijkheidsregels in Nederland. Verder hebben wij voldaan aan de Verordening gedrags- en beroepsregels accountants (VGBA).

M5ASCHUJWKWC-717828529-40

PricewaterhouseCoopers Accountants N.V., Newtonlaan 205, 3584 BH Utrecht, Postbus 85096,
3508 AB Utrecht
T: 088 792 00 30, F: 088 792 95 08, www.pwc.nl

'PwC' is het merk waaronder PricewaterhouseCoopers Accountants N.V. (KvK 34180285), PricewaterhouseCoopers Belastingadviseurs N.V. (KvK 34180284), PricewaterhouseCoopers Advisory N.V. (KvK 34180287), PricewaterhouseCoopers Compliance Services B.V. (KvK 51414406), PricewaterhouseCoopers Pensions, Actuarial & Insurance Services B.V. (KvK 54226368), PricewaterhouseCoopers B.V. (KvK 34180289) en andere vennootschappen handelen en diensten verlenen. Op deze diensten zijn algemene voorwaarden van toepassing, waarin onder meer aansprakelijkheidsvoorwaarden zijn opgenomen. Op leveringen aan deze vennootschappen zijn algemene inkoopvoorwaarden van toepassing. Op www.pwc.nl treft u meer informatie over deze vennootschappen, waaronder deze algemene (inkoop)voorwaarden die ook zijn gedeponeerd bij de Kamer van Koophandel te Amsterdam.

Verklaring over de in de jaarverslaggeving opgenomen andere informatie

Naast de jaarrekening en onze controleverklaring daarbij, omvat de jaarverslaggeving andere informatie, die bestaat uit:

- het bestuursverslag;
- de overige gegevens.

Op grond van onderstaande werkzaamheden zijn wij van mening dat de andere informatie:

- met de jaarrekening verenigbaar is en geen materiële afwijkingen bevat;
- alle informatie bevat die op grond van de Regeling verslaggeving WTZi is vereist.

Wij hebben de andere informatie gelezen en hebben op basis van onze kennis en ons begrip, verkregen vanuit de jaarrekeningcontrole of anderszins, overwogen of de andere informatie materiële afwijkingen bevat.

Met onze werkzaamheden hebben wij voldaan aan de vereisten in de Nederlandse Standaard 720. Deze werkzaamheden hebben niet dezelfde diepgang als onze controlewerkzaamheden bij de jaarrekening.

De raad van bestuur is verantwoordelijk voor het opstellen van de andere informatie, waaronder het verslag en de overige gegevens in overeenstemming met de Regeling verslaggeving WTZi.

Verantwoordelijkheden met betrekking tot de jaarrekening en de accountantscontrole

Verantwoordelijkheden van de raad van bestuur en de raad van toezicht voor de jaarrekening

De raad van bestuur is verantwoordelijk voor:

- het opmaken en het getrouw weergeven van de jaarrekening in overeenstemming met de Regeling verslaggeving WTZi; en voor
- een zodanige interne beheersing die de raad van bestuur noodzakelijk acht om het opmaken van de jaarrekening mogelijk te maken zonder afwijkingen van materieel belang als gevolg van fouten of fraude.

Bij het opmaken van de jaarrekening moet de raad van bestuur afwegen of de stichting in staat is om haar werkzaamheden in continuïteit voort te zetten. Op grond van genoemde verslaggevingsstelsel moet de raad van bestuur de jaarrekening opmaken op basis van de continuïteitsveronderstelling, tenzij de raad van bestuur het voornemen heeft om de stichting te liquideren of de bedrijfsactiviteiten te beëindigen of als beëindiging het enige realistische alternatief is. De raad van bestuur moet gebeurtenissen en omstandigheden waardoor gerede twijfel zou kunnen bestaan of de stichting haar bedrijfsactiviteiten kan voortzetten, toelichten in de jaarrekening.

De raad van toezicht is verantwoordelijk voor het uitoefenen van toezicht op het proces van financiële verslaggeving van de stichting.

Onze verantwoordelijkheden voor de controle van de jaarrekening

Onze verantwoordelijkheid is het zodanig plannen en uitvoeren van een controleopdracht dat wij daarmee voldoende en geschikte controle-informatie verkrijgen voor het door ons af te geven oordeel.

Ons controleoordeel beoogt een redelijke mate van zekerheid te geven dat de jaarrekening geen afwijkingen van materieel belang bevat. Een redelijke mate van zekerheid is een hoge mate maar geen absolute mate van zekerheid waardoor het mogelijk is dat wij tijdens onze controle niet alle afwijkingen ontdekken.

Afwijkingen kunnen ontstaan als gevolg van fraude of fouten en zijn materieel indien redelijkerwijs kan worden verwacht dat deze, afzonderlijk of gezamenlijk, van invloed kunnen zijn op de economische beslissingen die gebruikers op basis van deze jaarrekening nemen. De materialiteit beïnvloedt de aard, timing en omvang van onze controlewerkzaamheden en de evaluatie van het effect van onderkende afwijkingen op ons oordeel.

Een meer gedetailleerde beschrijving van onze verantwoordelijkheden is opgenomen in de bijlage bij onze controleverklaring.

Utrecht, 15 mei 2018
PricewaterhouseCoopers Accountants N.V.

Origineel getekend door drs. A. Terlouw RA

Bijlage bij onze controleverklaring over de jaarrekening 2017 van Stichting De Waerden

In aanvulling op wat is vermeld in onze controleverklaring hebben wij in deze bijlage onze verantwoordelijkheden voor de controle van de jaarrekening nader uiteengezet en toegelicht wat een controle inhoudt.

De verantwoordelijkheden van de accountant voor de controle van de jaarrekening

Wij hebben deze accountantscontrole professioneel-kritisch uitgevoerd en hebben waar relevant professionele oordeelsvorming toegepast in overeenstemming met de Nederlandse controlestandaarden, de Regeling Controleprotocol WNT 2017, ethische voorschriften en de onafhankelijkheidseisen. Onze doelstelling is om een redelijke mate van zekerheid te verkrijgen dat de jaarrekening vrij van materiële afwijkingen als gevolg van fouten of fraude is. Onze controle bestond onder andere uit:

- Het identificeren en inschatten van de risico's dat de jaarrekening afwijkingen van materieel belang bevat als gevolg van fouten of fraude, het in reactie op deze risico's bepalen en uitvoeren van controlewerkzaamheden en het verkrijgen van controle-informatie die voldoende en geschikt is als basis voor ons oordeel. Bij fraude is het risico dat een afwijking van materieel belang niet ontdekt wordt groter dan bij fouten. Bij fraude kan sprake zijn van samenspanning, valsheid in geschrifte, het opzettelijk nalaten transacties vast te leggen, het opzettelijk verkeerd voorstellen van zaken of het doorbreken van de interne beheersing.
- Het verkrijgen van inzicht in de interne beheersing die relevant is voor de controle met als doel controlewerkzaamheden te selecteren die passend zijn in de omstandigheden. Deze werkzaamheden hebben niet als doel om een oordeel uit te spreken over de effectiviteit van de interne beheersing van de stichting.
- Het evalueren van de geschiktheid van de gebruikte grondslagen voor financiële verslaggeving en het evalueren van de redelijkheid van schattingen door de raad van bestuur en de toelichtingen die daarover in de jaarrekening staan.
- Het vaststellen dat de door de raad van bestuur gehanteerde continuïteitsveronderstelling aanvaardbaar is. Tevens op basis van de verkregen controle-informatie vaststellen of er gebeurtenissen en omstandigheden zijn waardoor gerede twijfel zou kunnen bestaan of de stichting haar bedrijfsactiviteiten in continuïteit kan voortzetten. Als wij concluderen dat er een onzekerheid van materieel belang bestaat, zijn wij verplicht om aandacht in onze controleverklaring te vestigen op de relevante gerelateerde toelichtingen in de jaarrekening. Als de toelichtingen inadequaat zijn, moeten wij onze verklaring aanpassen. Onze conclusies zijn gebaseerd op de controle-informatie die verkregen is tot de datum van onze controleverklaring. Toekomstige gebeurtenissen of omstandigheden kunnen er echter toe leiden dat een organisatie haar continuïteit niet langer kan handhaven.
- Het evalueren van de presentatie, structuur en inhoud van de jaarrekening en de daarin opgenomen toelichtingen en het evalueren of de jaarrekening een getrouw beeld geeft van de onderliggende transacties en gebeurtenissen.

Wij communiceren met de raad van toezicht onder andere over de geplande reikwijdte en timing van de controle en over de significante bevindingen die uit onze controle naar voren zijn gekomen, waaronder eventuele significante tekortkomingen in de interne beheersing.